

На основу члана 4. тачка 3) и члана 14. став 1. тачка 11) Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), а у вези с чланом 28. став 7. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О ПРИВРЕМЕНИМ МЕРАМА ЗА БАНКЕ РАДИ УБЛАЖАВАЊА
ПОСЛЕДИЦА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 У ЦИЉУ ОЧУВАЊА
СТАБИЛНОСТИ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА

1. Овом одлуком прописују се мере и активности ради ублажавања финансијских последица насталих услед пандемије COVID-19 по грађане и привреду, које је банка дужна да примени у циљу очувања стабилности финансијског система у Републици Србији.

2. Банка је дужна да дужницима (физичким лицима, пољопривредницима, предузетницима и привредним друштвима) понуди застој у отплати обавеза (мораторијум) у року од три дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Мораторијум из става 1. ове тачке односи се на обавезе дужника по основу кредита и кредитних производа (нпр. дозвољено прекорачење по текућем рачуну или кредитне картице), као и на обавезе по основу других производа банке (нпр. обавезе по основу инструмената заштите од каматног ризика који су повезани са кредитима и/или кредитним производима или по основу банкарских гаранција).

Мораторијум из става 1. ове тачке не примењује се на накнаде за услуге банке, као што су услуге платног промета (нпр. провизија за извршење трансакција, накнада за одржавање рачуна), инвестиционе услуге, брокерско-дилерски послови, услуге у вези са сефовима и сл.

3. Банка је дужна да обавештење о понуди из тачке 2. став 1. ове одлуке (у даљем тексту: понуда) објави на својој интернет презентацији, чиме се сматра да је понуда достављена свим дужницима.

Обавештење о понуди садржи прецизне и потпуне информације које се односе на:

- почетак примене и период трајања мораторијума у складу са овом одлуком;
- обрачун камате за време трајања мораторијума;

- начин отплате обавеза по престанку мораторијума по појединачним кредитима/кредитним производима/другим производима банке;
- репрезентативни пример износа обавеза по основу конкретног кредита/кредитног производа/другог производа – пре и након престанка мораторијума до краја периода отплате, који садржи све елементе на основу којих се могу утврдити услови под којима се мораторијум примењује;
- могуће начине отплате обавеза по престанку мораторијума у смислу тачке 6. став 6. ове одлуке;
- рок на који се аутоматски продужава важење дозвољеног прекорачења по рачуну, односно кредитне картице, у случају да рок важења ових услуга истиче током трајања мораторијума.

Банка може дужницима из става 1. ове тачке понудити и друге олакшице у вези са отплатом обавеза.

4. Дужник може да одбије понуду по сваком појединачном кредиту/кредитном производу/другом производу, и то:

- електронским путем (попуњавањем обрасца на интернет презентацији банке или обавештењем путем електронске поште на адресу која је у те сврхе објављена на интернет презентацији банке);
- путем редовне поште;
- путем телефона (позивом на број који је у те сврхе објављен на интернет презентацији банке);
- у пословним просторијама банке попуњавањем обрасца.

Ако дужник у року од десет дана од дана објављивања обавештења о понуди не одбије понуду, сматраће се да је ту понуду прихватио, а мораторијум се примењује на обавезе тог дужника из тачке 2. став 2. ове одлуке које доспевају почев од 1. августа 2020. године закључно са 30. септембром 2020. године.

Ако дужник није измирио обавезе из тачке 2. став 2. ове одлуке које су доспеле у јулу 2020. године – мораторијум се, осим на обавезе које доспевају почев од 1. августа 2020. године закључно са 30. септембром 2020. године, примењује и на његове неизмирене обавезе доспеле у јулу 2020. године.

Банка је дужна да омогући дужнику одустанак од примене мораторијума по сваком појединачном кредиту/кредитном производу/другом производу током његовог трајања, ако то дужник затражи од банке, сходно начину за одбијање понуде из става 1. ове

тачке, као и ако у целини изврши уплату доспеле а неизмирене обавезе која је обухваћена мораторијумом.

У случају одустанка од примене мораторијума на начин из става 4. ове тачке, сматра се да дужник није прихватио понуду, односно мораторијум.

5. Током трајања мораторијума банка не обрачунава затезну камату на неизмирено потраживање које је доспело за време трајања мораторијума, не покреће поступак извршења, као ни поступак принудне наплате према дужнику, односно не предузима друге правне радње у циљу наплате потраживања од дужника.

Током трајања мораторијума банка обрачунава редовну (уговорену) камату.

Редовну (уговорену) камату банка обрачунава на недоспео дуг (који не укључује обавезе које доспевају током трајања мораторијума) а тако обрачуната камата одговара износу редовне камате у складу са планом отплате који је важио пре ступања на снагу ове одлуке.

Изузетно од става 3. ове тачке, ако је дужник привредно друштво, банка може редовну (уговорену) камату да обрачунава и на износе главнице дуга који доспевају током трајања мораторијума.

Током трајања мораторијума на обавезе по основу кредитних картица и дозвољеног прекорачења по текућем рачуну банка обрачунава редовну (уговорену) камату на искоришћени износ.

6. По престанку мораторијума, редовна камата обрачуната на начин из тачке 5. ове одлуке равномерно се распоређује на период отплате кредита и других производа и не приписује се главници дуга, а период отплате се продужава за период трајања мораторијума.

Затезна камата обрачуната у току периода мораторијума на потраживања доспела пре почетка примене мораторијума равномерно се распоређује на период отплате кредита и других производа банке и не приписује се главници дуга.

Банка је дужна да сачини нови план отплате продужен за период трајања мораторијума.

Банка је дужна да свим дужницима који су користили мораторијум, ако је то применљиво с обзиром на врсту конкретног производа, достави

нови план отплате путем електронске или редовне поште, без додатних трошкова за дужника, а тај план се обавезно сачињава и доставља за кредит.

План отплате из става 3. ове тачке, мора бити сачињен на начин којим се обезбеђује потпуна информисаност дужника о свим елементима обавеза и начина њиховог измиривања (укључујући и стање дуга пре и након престанка мораторијума, приказ ануитета уз навођење тачног износа главнице и камата до краја новог периода отплате, рок доспећа, ефективну каматну стопу), а мора да садржи и друге податке прописане одлуком Народне банке Србије којом се уређују услови и начин обрачуна ефективне каматне стопе и изглед и садржина образаца који се уручују кориснику.

Након достављања плана отплате из става 3. ове тачке, дужник може, у року од седам дана по том достављању, од банке захтевати да уместо начина отплате из става 1. ове тачке, по престанку мораторијума:

1) измири све обавезе по основу кредита које су биле обухваћене мораторијумом (све ануитете из периода мораторијума – главницу и редовну камату);

2) измири све обавезе по основу редовне камате која се обрачунавала за време трајања мораторијума, уз продужење рока отплате кредита за период трајања мораторијума.

Банка је дужна да приликом достављања плана отплате из става 3. ове тачке, дужнику јасно предочи могућност отплате на начин из става 6. ове тачке, укључујући и рок прописан тим ставом у коме дужник може захтевати друкчији начин отплате по престанку мораторијума.

Важење дозвољеног прекорачења по рачуну, односно кредитне картице продужава се за период трајања мораторијума.

7. Банка је дужна да унутрашњим актима уреди:

– овлашћења и одговорности у процесу спровођења мера и активности из ове одлуке;

– систем праћења и извештавања у банци и извештавања Народне банке Србије о активностима и мерама из ове одлуке и резултатима у вези са њиховом применом;

– врсте олакшица из тачке 3. став 3. ове одлуке, као и услове за њихову примену;

– поступак комуникације са дужницима у смислу ове одлуке.

Банка је дужна да акте из става 1. ове тачке достави Народној банци Србије одмах по њиховом усвајању.

8. Банка је дужна да Народној банци Србије доставља извештај о спроведеним активностима и мерама предузетим у складу са овом одлуком, као и резултатима тих активности односно мера.

Банка доставља извештај из става 1. ове тачке на обрасцу *Месечни извештај о мораторијуму*, који је као Прилог 1 одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део, и то најкасније 15. у месецу са стањем последњег календарског дана претходног месеца.

Први извештај из става 1. ове тачке банка је дужна да достави са стањем на дан 10. августа до 14. августа 2020. године.

Извештај из става 1. ове тачке доставља се закључно са 15. октобром 2020. године.

9. Банка не може од дужника захтевати накнаду било којих трошкова у вези са предузимањем мера и активности у складу са овом одлуком.

10. Потраживања према дужницима којима су одобрене олакшице из тач. 2. и 3. ове одлуке, а по којима у моменту ступања на снагу ове одлуке ти дужници нису били у доцњи дужој од 90 дана – неће се сматрати реструктурираним, нити проблематичним потраживањима, као ни проблематичним кредитом у смислу прописа Народне банке Србије, односно неће се сматрати да је наступио статус неизмирења обавезе.

11. Банка је дужна да своје унутрашње акте усклади са одредбама ове одлуке у року од пет дана од дана ступања на снагу те одлуке.

12. Ова одлука примењује се на обавезе по основу кредита/кредитних производа/других производа банке одобрених дужнику пре ступања на снагу ове одлуке.

13. Од дана ступања на снагу ове одлуке, банка обуставља исплате по трајним налозима обавеза дужника које могу бити обухваћене мораторијумом.

Ако дужник почев од 31. јула 2020. године, а у року из тачке 4. став 2. ове одлуке обавести банку да одбија понуду, банка је дужна да обавезу која је доспела од дана ступања на снагу ове одлуке, наплати у износу који би био наплаћен да банка није обуставила исплате у складу са ставом

1. ове тачке (без било каквог додатног обрачуна камате) и да активира трајни налог.

Ако се отплата обавеза дужника који је обавестио банку да одбија понуду врши путем трајног налога код друге банке, банка је дужна да без одлагања о наведеном обавести ту банку, како се не би обуставило плаћање, односно како би се поново активирао трајни налог и наплатиле обавезе у износу који би био наплаћен да банка није обуставила исплате у складу са ставом 1. ове тачке.

Ако се отплата обавеза дужника који је обавестио банку да одбија понуду врши путем административне забране, банка је дужна да о томе одмах обавести послодавца, односно Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, како се не би обуставио пренос средстава, односно како би се извршило плаћање у износу који би био плаћен путем административне забране да плаћање по основу те забране није обустављено сходно ставу 1. ове тачке.

Ако послодавац или Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање изврше пренос средстава по основу административне забране од дана ступања на снагу ове одлуке, а у оквиру редовне отплате обавеза у току трајања мораторијума, а дужник је прихватио понуду, банка је дужна да омогући дужнику располагање тим средствима на рачуну код те банке или исплату или да изврши пренос средстава на рачун дужника код друге банке.

14. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ИО НБС бр. 102
27. јула 2020. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.